

Platform
Raden van Toezicht
mbo-instellingen

Platform
medezeggenschap MBO
samenwerkende ondernemingsraden in het MBO

Aan de leden van de Vaste Kamercommissie
voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Houttuinlaan 6
3447 GM Woerden
Postbus 2051
3440 DB Woerden

T: 0348 - 75 35 00
F: 0348 - 75 35 01
E: info@mбораad.nl

Woerden, 25 januari 2016

Ons kenmerk:
JZi//GWA/247145/2015

Doorkiesnummer: 0348 - 75 35 70

www.mбораad.nl

Onderwerp: De menselijke maat in het mbo, het vervolg

Uw brief van:

Geachte dames en heren,

In vervolg op de brief die wij gezamenlijk met andere partijen op 10 december 2015 aan u stuurden over de menselijke maat in het mbo hebben de MBO Raad en de JOB overlegd met de minister. Op basis van dit overleg hebben wij het initiatief genomen om de intenties uit de brief van 10 december te concretiseren. Deze brief is ondertekend namens de actoren die binnen de scholen verantwoordelijkheid dragen voor het oppakken van de vervolgacties in deze brief: de bestuurders, de toezichthouders, de studentenraden en de ondernemingsraden. Met de Algemene Onderwijsbond, CNV-Onderwijs, de Federatie van Onderwijsvakorganisaties/UNIENFTO, FNV Overheid en de Beroepsvereniging Docenten MBO is de inhoud van deze brief afgestemd. Vanuit verschillende invalshoeken hebben wij gekeken naar het proces en inhoud ten aanzien van de interne governance in een mbo-school.

Met het oog op uw algemeen overleg met de minister van OCW over governance in het mbo op 3 februari 2016 informeren wij u over stappen die scholen, ondernemingsraden en studentenraden waar nodig gaan zetten om te bewaken dat studenten zich thuis voelen op school.

Kader

Wij onderschrijven het belang van de menselijke maat in het mbo en nemen daarbij het belang en de positie van de studenten serieus. Het bieden van kwalitatief goed middelbaar beroepsonderwijs is hierbij het uitgangspunt. Een voorwaarde om dit te bewerkstelligen zijn optimale condities voor het leerproces van studenten binnen de scholen. Een overzichtelijke stimulerende leeromgeving is een van die condities.

Binnen de scholen is het daarom van belang om 'klein binnen groot' optimaal te organiseren. Een belangrijk aangrijpingspunt vormen hiervoor de onderwijsteams. Deze zijn ingericht rondom clusters van met elkaar samenhangende opleidingen en krijgen een eigen, herkenbare invulling binnen de schoolorganisatie. Daar vindt het onderwijs plaats en daar horen studenten zich thuis te voelen. Daar is de broedplaats voor docenten en andere opleiders in het mbo om aan innovatief beroepsonderwijs te werken. Daarin krijgt het eigenaarschap van docenten voor goed beroepsonderwijs vorm en daarbinnen werken de docenten aan de professionalisering. De borging van de zeggenschap van onderwijsteams in het mbo is in een Professioneel Statuut vastgelegd dat onderdeel is van de cao mbo. De ondernemingsraad ziet vanuit zijn rol in de medezeggenschap onder meer toe op de naleving van de gemaakte afspraken in het Professioneel Statuut. In dit verband nemen partijen zich voor om in het kader van een evaluatie van de Wet op de Ondernemingsraden te bezien of, en zo ja op welke wijze, de medezeggenschap over het financieel beleid van de school moet worden aangepast. De vakbonden worden op landelijk niveau betrokken bij de vervolgaanpak van de versterking en professionalisering van de onderwijsteams, in aansluiting op het Professioneel Statuut.

Aanpak

Voortbouwend op de goede praktijken die daarvoor in de scholen al zijn ontwikkeld zetten wij ons gezamenlijk de komende tijd in om waar nodig verder invulling te geven aan de menselijke maat in het mbo. Dat doen wij vanuit drie invalshoeken:

1. het onderwijsleerproces voor studenten;
2. het klachtrecht voor studenten;
3. de governance binnen de scholen.

Het onderwijsleerproces voor studenten

Hoewel de kwaliteit van het onderwijs in het mbo volgens de Inspectie van het Onderwijs (zie Onderwijsverslag 2013-2014) in een sterk stijgende lijn zit, is er altijd nog ruimte voor verdere verbetering. De colleges van bestuur zullen in de gesprekken met de studentenraden en de ondernemingsraden stilstaan bij de vormgeving van kleinschalige leeromgevingen voor de studenten. In veel scholen zullen deze naar tevredenheid van de studenten al gerealiseerd zijn.

Waar dit in de ogen van de studenten nog onvoldoende het geval is, kunnen de colleges van bestuur niet-vrijblijvende afspraken maken met de genoemde raden op welke wijze een goede organisatie

van de onderwijsteams kan zorgen voor de kleinschalige leeromgevingen, herkenbaarheid en thuisgevoel voor studenten. Deze afspraken kunnen betrekking hebben op bijvoorbeeld verbeteringen rond de kwaliteitsborging, de examinering, de begeleiding in de leerbedrijven bij de beroepspraktijkvorming en de verdere professionalisering van docenten en andere opleiders in het mbo. Colleges van bestuur zullen, daar waar nodig en met draagvlak onder studenten en docenten, een verbinding maken met de beschreven doelstellingen in hun kwaliteitsplannen.

Het klachtrecht voor studenten

Studenten moeten binnen de scholen snel en gemakkelijk de weg kunnen vinden naar de juiste informatie en personen. Als zij een klacht hebben over zaken die hun belang raken, moeten zij zonder problemen de te volgen procedure kunnen vinden. Zo nodig moeten studenten daarbij ondersteund worden, bijvoorbeeld via een functionaris bij het intake- of studentenservicebureau. Bij uw Kamer is een wetsvoorstel over enkele kwaliteitsaspecten in het beroepsonderwijs ingediend, waarin mbo-scholen verplicht worden zorg te dragen voor een behoorlijke klachtenbehandeling, een klachtencommissie en een klachtenregeling. Binnen verreweg de meeste scholen is dit goeddeels de praktijk. De aanwezigheid van een klachtenregeling voor interne en externe belanghebbenden is een van de lidmaatschapseisen voor aansluiting bij de MBO Raad binnen de Branchecode goed bestuur in het mbo.

Wij onderschrijven het wetsvoorstel op dit punt. Wij gaan tevens na hoe wij op landelijk niveau wensen om te gaan met klachten van studenten, als de interne klachtenprocedure binnen de school voor de ene of de andere partij niet tot het gewenste resultaat heeft geleid. Daar waar het gaat om specifieke casuïstiek aangaande de toelating van studenten tot het mbo denken JOB en MBO Raad aan het inrichten van een onafhankelijke arbitragecommissie.

Het zal nog even tijd kosten voordat de wetgeving is ingevoerd. In de tussentijd biedt de 'Richtlijn klachtenbehandeling van JOB en MBO Raad', die recent is geactualiseerd, een handreiking aan de scholen en de studenten bij het (verder) vormgeven van de klachtenbehandeling. Deze heeft de steun van het Ministerie van OCW.

De governance binnen de scholen

De bestuurlijke inrichting binnen de scholen, waarvoor de colleges van bestuur als bevoegd gezag verantwoordelijk zijn, is een belangrijke randvoorwaarde om het onderwijs in het mbo volgens de menselijke maat vorm te geven. Een goede ordening van de onderwijsteams in herkenbare onderdelen van de organisatie kan zorgen voor kleinschalige leeromgevingen voor studenten. Met de minister is besproken dat het bestuursmodel van een gemeenschap van mbo-colleges met collegedirecteuren daarbij een optie kan zijn en dus niet verplicht zal worden voorgeschreven aan alle mbo-scholen. Het is juist niet de bedoeling dat zaken worden voorgeschreven en zeker niet dat scholen allemaal moeten gaan reorganiseren. Het is een faciliteit die de wetgever zal bieden, net

zoals het vrijwillige bestuursmodel van de samenwerkingschool. Scholen kunnen ook hun huidige organisatie voortzetten en daarin zo nodig aanpassingen doorvoeren. Scholen kunnen zelf kiezen voor het bestuursmodel van de gemeenschap van mbo-colleges, maar niet alvorens overleg heeft plaatsgevonden met de medezeggenschapsorganen over de financiële en organisatorische consequenties. Scholen kunnen dan in overleg treden met de inspectie om het inspectietoezicht binnen de school anders in te richten en dat meer vorm te geven op het niveau van de mbo-colleges. Als er op dat vlak wettelijke belemmeringen zijn, is het aan te bevelen die weg te nemen. Scholen gaan over de interne organisatie intern het gesprek aan met de studenten en het personeel (docenten en ondersteunend personeel) , via de studentenraden en de ondernemingsraden. Ook het regionaal bedrijfsleven moet zich kunnen herkennen in de organisatie van de scholen en daarin kunnen beschikken over de juiste aanspreekpunten.

Voor zover de gesprekken leiden tot wijzigingen in de interne organisatie en de verdeling van taken en bevoegdheden binnen een school, worden deze opgenomen in het bestuursreglement van de school dat vervolgens conform artikel 9.1.7 lid 2 van de WEB aan de minister wordt gezonden.

Met vriendelijke groet,

Jan van Zijl
voorzitter MBO Raad

Nicky Nijhuis
voorzitter JOB

Wim van Gelder
voorzitter Platform Raden van Toezicht mbo-instellingen

Rob Nederkoorn
voorzitter Platform Medezeggenschap MBO

In afschrift aan mevrouw dr. Jet Bussemaker, Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap